

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 295/2022-26

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Laššákovej a zo sudcov Petra Molnára (sudca spravodajca) a Ľuboša Szigetiho v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného JUDr. Marianom Ďurinom, advokátom, Sibírska 4, Bratislava, proti rozsudku Krajského súdu v Žiline č. k. 29 Sa 48/2019-229 z 20. októbra 2020 a rozsudku Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky č. k. 7 Sk 38/2020 z 23. februára 2022 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľa a skutkový stav veci

1. Sťažovateľ sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 22. marca 2022 domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, čl. 18 ods. 2 písm. b), čl. 19, čl. 20 ods. 1, čl. 36, čl. 38 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a čl. 46, ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 29 Sa 48/2019-229 z 20. októbra 2020 (ďalej len „napadnutý rozsudok“) a rozsudkom Najvyššieho správneho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší správny súd“) č. k. 7 Sk 38/2020 z 23. februára 2022 (ďalej len „napadnutý kasačný rozsudok“). Navrhuje napadnutý rozsudok krajského súdu a napadnutý kasačný rozsudok zrušiť a vrátiť vec krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ sa domáha, aby mu ústavný súd priznal náhradu trov konania.

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že Sociálna poisťovňa – ústredie ako prvostupňový správny orgán rozhodnutím č. 630 801 1578 0 z 20. augusta 2019 zamietla žiadosť sťažovateľa o starobný dôchodok k 1. augustu 2018.

3. O odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu správneho orgánu prvého stupňa rozhodol generálny riaditeľ Sociálnej poisťovne (ďalej len „generálny riaditeľ“) tak, že rozhodnutím č. 630 801 1578 0 z 15. novembra 2019 (ďalej len „odvolacie rozhodnutie“) odvolanie sťažovateľa zamietol a prvostupňové rozhodnutie potvrdil. V odôvodnení rozhodnutia konštatoval, že dôchodkový vek je možné určiť postupom podľa § 274 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“), podľa ktorého nároky vyplývajúce zo zaradenia zamestnaní do I. a II. pracovnej kategórie sa zachovávajú. S poukazom na § 274 ods. 1 zákona o sociálnom poistení a § 174 ods. 1 a 2 a § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 100/1988 Zb.“) generálny riaditeľ konštatoval, že podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Bratislava zo 6. novembra 2018 bol sťažovateľovi podľa § 123 ods. 2 a § 38 zákona č. 328/2002 Zb. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 328/2002 Zb.“) priznaný od 1. januára 2003 výsluhový dôchodok. Pre nárok na výsluhový dôchodok a stanovenie jeho sumy bola podľa potvrdenia úradu zo 6. decembra 2018 sťažovateľovi započítaná doba výkonu základnej vojenskej služby od 8. augusta 1980 do 10. júla 1982 v II. kategórii funkcií, doba služby vojaka z povolania od 11. júla 1982 do 31. decembra 1985 v II. kategórii funkcií, doba služby vojaka z povolania od 1. januára 1986 do 31. decembra 1999 v I. kategórii funkcií a doba služby vojaka z povolania od 1. januára 2000 do 31. decembra 2002 v III. pracovnej kategórii. Generálny riaditeľ uviedol, že sťažovateľ do 31. decembra 1999 získal v I. kategórii funkcií 14 rokov a 3 dni a v II. kategórii funkcií 5 rokov a 147 dní, teda v I. a II. kategórii funkcií získal menej ako 20 rokov, preto nesplnil podmienky v zmysle § 21 ods. 1 písm. c) zákona č. 100/1988 Zb. k 1. augustu 2018, t. j. dovŕšením 55 rokov veku. Ku dňu skončenia výkonu služby v I. kategórii funkcií (prvej pracovnej kategórii), t. j. k 31. decembru 1999, nebol sťažovateľ zo zamestnania prepustený z dôvodu trvalej straty spôsobilosti vykonávať doterajšie zamestnanie vzhľadom na zdravotný stav a z dôvodu racionalizačných a organizačných opatrení bol prepustený až 31. decembra 2002.

4. Generálny riaditeľ dospel k záveru, že sťažovateľ nesplnil ani podmienky v zmysle § 21 ods. 1 písm. b) zákona č. 100/1988 Zb., a preto mu nárok na starobný dôchodok dovŕšením 55 rokov veku nevznikol. Na dôvažok konštatoval, že sťažovateľovi dobu štúdia na Vojenskej strednej odbornej škole (ďalej len „VSOŠ“) v Žiline od 1. septembra 1978 do 7. augusta 1980 Vojenský útvar sociálneho zabezpečenia Bratislava nehodnotil ako dobu služobného pomeru pre nárok na výsluhový dôchodok. Táto doba bola zhodnotená pre posúdenie nároku na starobný dôchodok v III. pracovnej kategórii.

5. Sťažovateľ sa správnou žalobou domáhal na krajskom súde preskúmania zákonnosti rozhodnutia generálneho riaditeľa č. 630 801 1578 0 z 15. novembra 2019, ktorým bolo odvolanie sťažovateľa zamietnuté a potvrdené prvostupňové rozhodnutie správneho orgánu.

6. Krajský súd správnu žalobu napadnutým rozsudkom zamietol.

7. Proti rozsudku krajského soudu podal stěžovatel kasačnou stížnost, kterou nejvyšší správní soud napadnutým kasačním rozsudkem zamietol.

II.

Argumentácia stážovateľa

8. Stážovateľ v ústavnej sťažnosti podrobne uvádza skutočnosti, ktoré boli obsahom jednak správnej žaloby, ako i kasačnej sťažnosti, a v podstate pokračuje v nastolenej argumentačnej línii, pričom sám uvádza, že „... sa plne pridržiava aj textu žaloby a textu kasačnej sťažnosti zo dňa 06. 11. 2020 a nemieni ani na tejto ústavnej sťažnosti nič podstatné zmeniť, pretože niet dôvodu“.

9. Stážovateľ namieta, že krajský súd porušil „aj ústavné princípy rovnakého zaobchádzania s občanmi SR a princíp rovnosti strán a princíp rovnosti zbraní“, a to v súvislosti s (ne)vykonaným dokazovaním a hodnotením jednotlivých dôkazov v prospech žalovanej (pozn., Sociálna poisťovňa – ústredie). Napadnutý rozsudok krajského soudu považuje za nedostatočne odôvodnený.

10. Vo vzťahu k napadnutému kasačnému rozsudku stážovateľ namieta, že je vnútorne rozporný a nedostatočne odôvodnený, keďže sa mu nedostalo odpovede na jeho „kľúčové“ argumenty. Porušenie označených základných práv podľa ústavy a práva podľa dohovoru odôvodňuje nesprávnou aplikáciou právnych predpisov a tým, že najvyšší správní súd v jeho právnej veci nevykonal náležité dokazovanie a následné hodnotenie dôkazov.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

11. Podstatou ústavnej sťažnosti je porušenie základných práv stážovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1, čl. 18 ods. 2 písm. b), čl. 19, čl. 20 ods. 1, čl. 36, čl. 38 ods. 1 a 2 a čl. 39 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského soudu a napadnutým kasačným rozsudkom najvyššieho správneho soudu.

III.1. K namietanému porušeniu základných práv stážovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1, čl. 18 ods. 2 písm. b), čl. 19, čl. 20 ods. 1, čl. 36, čl. 38 ods. 1 a 2 a čl. 39 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského soudu:

12. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného soudu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného soudu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že stážovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu

dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

13. Ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ mal proti napadnutému rozsudku krajského súdu k dispozícii opravný prostriedok, ktorý mu zákon na ochranu jeho základných práv účinne poskytuje.

14. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu mohol sťažovateľ podať kasačnú sťažnosť, o ktorej bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť najvyšší správny súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti vyplýva, že proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ kasačnú sťažnosť podal a rozhodol o nej najvyšší správny súd rozsudkom č. k. 7 Sk 38/2020 z 23. februára 2022. Právomoc najvyššieho súdu rozhodnúť o kasačnej sťažnosti sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu.

15. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu odmietol podľa § 56 ods. 2, písm. a) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2. K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy v spojení s čl. 12 ods. 1, čl. 18 ods. 2 písm. b), čl. 19, čl. 20 ods. 1, čl. 36, čl. 38 ods. 1 a 2 a čl. 39 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým kasačným rozsudkom najvyššieho správneho súdu:

16. Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu tento nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

17. Ťažiskom ústavnej sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s právnym názorom najvyššieho správneho súdu vyjadreným v napadnutom kasačnom rozsudku, že vo vzťahu k otázke, či je možné dobu štúdia sťažovateľa na VSOŠ v Žiline od 1. septembra 1978 do 7. augusta 1980 (nezhodnotenú ako dobu služobného pomeru pre nárok na výsluhový dôchodok) zhodnotiť pre posúdenie nároku

na „starobný dôchodok a zaradiť na účely dôchodkového zabezpečenia do I. (resp. II.) kategórie funkcií. Sťažovateľ tiež argumentuje, že najvyšší správny súd sa nevysporiadal so všetkými relevantnými dôkazmi a preto považuje napadnutý rozsudok za nedostatočne odôvodnený a zmätočný.

18. V súvislosti so sťažnostnou argumentáciou sťažovateľa poukazuje ústavný súd na relevantnú časť odôvodnenia napadnutého kasačného rozsudku najvyššieho správneho súdu, v ktorej okrem iného uvádza:

„Kasačný súd sa v plnom rozsahu stotožnil s právnym názorom správneho súdu ohľadne vyhodnotenia doby štúdia sťažovateľa na VSOŠ v období od 01. 09. 1978 do 07. 08. 1980. Aj podľa názoru kasačného súdu túto dobu nie je možné považovať za dobu služby vojaka z povolania, ktorá je pre účely zaradenia služby do I. kategórie funkcií rozhodujúca podľa § 120 ods. 1 zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení, ako aj § 130 ods. 1 zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení...

Doba štúdia na VSOŠ nebola uvedená ako vojenská činná služba v § 20 ods. 2 branného zákona, pričom ju nie je možné stotožniť so žiadnou tam uvádzanou službou (ani službou vojakov z povolania, ani so základnou službou). Preto túto dobu nie je možné zaradiť do I. alebo II. kategórie funkcií...

Tomuto výkladu zodpovedá aj Smernica č. 11/1985 z 02. augusta 1985 náčelníka kádrovej správy Ministerstva národnej obrany pre spracovanie výkazu dôb a kategórií funkcií (pracovných kategórií) rozhodných pre realizáciu kádrových opatrení, zabezpečenie peňažitými dávkami podľa zákona o niektorých služobných pomeroch vojakov č. 76/1959 Zb. a pre sociálne zabezpečenie. Podľa prílohy č. 1 k smernici (Zásady pre vykazovanie občianskeho zamestnania (náhradných dôb) a niektorých druhov služieb považovaných za zamestnanie) štúdium po skončení povinnej školskej dochádzky sa vyказuje ako druh činnosti: štúdium, s tým, že sa takto vyказuje aj doba štúdia na vojenských školách pred povolaním k výkonu základnej (náhradnej) služby (vojenské gymnáziá, VSOŠ, JMK, VOŠ) podľa § 10 ods. 1 písm. d/ zákona č. 121/1975 Zb...

Podľa prílohy č. 1 v tomto prípade išlo o občianske zamestnanie s druhom činnosti štúdium, a nie o vojenskú službu vojakov z povolania, ktorá sa vyказovala v prílohe č. 2. V prílohe č. 2 je ako druh služby pred prijatím do služobného pomeru vojaka z povolania uvedená aj základná služba (pred 01. 10. 1949 tiež prezenčná služba), pričom čo sa týka kategorizácie, od 01. 01. 1965 sa vyказuje v tej kategórii funkcií, do ktorej bol vojak z povolania po prvýkrát ustanovený. Nie je pritom rozhodné, či základnú službu absolvoval ako súčasť štúdia na VSOŠ.

Je teda potrebné konštatovať, že štúdium po ukončení povinnej školskej dochádzky na VSOŠ nie je službou vojakov z povolania, pričom toto štúdium sa do služby zarátava až momentom skutočného nastúpenia na základnú (náhradnú) službu (§ 27 ods. 2 branného zákona), avšak nie z dôvodu štúdia na VSOŠ, ale z dôvodu vykonávania základnej (náhradnej) služby. Keďže žiaci VSOŠ fakticky vykonávajú vojenskú činnú službu po zložení prisahy, tento deň je prvým dňom, ktorým môže byť základná vojenská služba hodnotená v I. resp. II. kategórii funkcií (podľa toho, do ktorej kategórie funkcií bol vojak z povolania po ukončení základnej vojenskej služby prvýkrát ustanovený)...

Tak tomu bolo aj v danom prípade, keď podľa potvrdenia Vojenského úradu sociálneho zabezpečenia Bratislava zo dňa 08. decembra 2018 bola žalobcovi zarátaná doba v II. kategórii funkcií od 08. 08. 1980 do 10. 07. 1982 ako základná služba vo vojenskej škole, keď po skončení základnej služby dňa 11. 07. 1982 pokračoval ako vojak z povolania v II. kategórii funkcií. Sociálna poisťovňa teda správne rozhodla, keď na účely zisťovania nároku na starobný dôchodok žalobcu ako obdobie I. alebo II. kategórie funkcií nezarátala obdobie štúdia na VSOŠ pred nástupom na základnú službu vo vojenskej škole. Toto obdobie je potrebné kategorizovať ako civilné zamestnanie, pretože v ňom žalobca nevykonával službu vojaka z povolania a nevykonával ani základnú resp. náhradnú vojenskú službu.“

19. V ďalšej časti napadnutého rozsudku sa kasačný súd zaoberal námietkou sťažovateľa, že „počas jeho štúdia na VSOŠ dochádzalo k praktikám, ktoré boli podľa jeho názoru porušovaním špeciálnych vojenských predpisov v styku s ostrou muníciou resp. sa jednalo o nútenú prácu žiakov VSOŠ, uvedené je pre posúdenie zákonnosti preskúmaného rozhodnutia žalovanej o žiadosti sťažovateľa o starobný dôchodok právne irelevantné. Ozbrojovanie 14 až 16 ročných žiakov VSOŠ a náplň ich činnosti, hoci podobnej činnosti vojakov v činnej službe alebo v službe vojakov z povolania, nemohlo založiť v zmysle uvedených ustanovení branného zákona a zákona č. 76/1959 Zb. služobný pomer týchto vojakov ako vojakov z povolania, ktorý je pre účely zaradenia služby do I. kategórie funkcií rozhodujúci podľa zákona č. 121/1975 Zb. o sociálnom zabezpečení a taktiež aj zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení. Samotné podmienky žiakov vojenských škôl nepodmieňujú zmenu právneho názoru Sociálnej poisťovne alebo správneho súdu ohľadne charakteru posudzovaného obdobia. V tejto súvislosti kasačný súd zdôrazňuje, že nebolo potrebné vykonávať dokazovanie o týchto otázkach, ktoré navrhol sťažovateľ a pokiaľ správny súd toto dokazovanie nevykonával, konal procesné správne a zákonne.“. Podobne tvrdenie sťažovateľa o porušovaní v tom čase platného Zákonníka práce a čl. 38 ods. 1 ústavy pri jeho štúdiu na VSOŠ považoval kasačný súd v danom prípade právne irelevantné, pretože namieta samotné podmienky na vojenskej škole. Uvedené otázky však nie sú predmetom súdneho prieskumu zákonnosti žalobou napadnutého administratívneho rozhodnutia a postupu predchádzajúceho jeho vydaniu a nemohli byť ani predmetom prípadného dokazovania pred žalovanou ako správnym orgánom.

20. V súvislosti s námietkou sťažovateľa, že § 14 ods. 4 zákona č. 100/1988 Zb. užíva termín služba, a nie služobný pomer, čím sťažovateľ odôvodňuje, že postačuje aj reálny výkon služby žiakov VSOŠ, s týmto sa kasačný súd v napadnutom rozsudku nestotožnil a uviedol, že «§ 14 ods. 4 odkazuje na § 129 zákona o sociálnom zabezpečení, ktorý uvádza, že ustanovenia tohto zákona platia pre vojakov z povolania, pričom § 130 citovaného zákona uvádza legislatívnu skratku „služba“, ktorou sa rozumie služba vojakov z povolania. Nemôže teda ísť o hocikakú službu, ale službu, ktorú vykonáva vojak z povolania, čo v spornom období žalobca rozhodne nebol.».

21. K námietke sťažovateľa týkajúcej sa taxatívneho výpočtu konkrétnych povolaní, ktoré patrili do I. či II. pracovnej kategórie, kasačný súd poukazuje na skutočnosť, že „žalovaná nie je oprávnená zaradovať zamestnanca do pracovných kategórií, ale toto oprávnenie patrilo do pôsobnosti zamestnávateľov na základe rezortných zoznamov. Zákon č. 100/1988 Zb. v § 130 ods. 1 sám stanovil, že služba vojakov z povolania vykonávaná pred 1. januárom 2000 je zaradená

podľa druhov vykonávaných funkcií do I. alebo II. kategórie. Príslušné ministerstvá môžu ustanoviť, ktoré funkcie sa zaraďujú do I. kategórie a ako sa zaradenie vykonáva. Ak nie je splnená základná podmienka a to služba vojakov z povolania (resp. iné vojenské činné služby v zmysle branného zákona), potom ani výkladom a rozhodovacou činnosťou súdov nie je možné preklenúť účel sledovaný zákonmi o sociálnom zabezpečení, výlučne vo vzťahu ku kategorizácii preferovaných služieb vojakov z povolania.“.

22. Kasačný súd uviedol, že „výklad § 168 vyhlášky č. 149/1988 Zb. zo strany sťažovateľa je nenáležitý, pretože pri započítaní doby do I. alebo II. kategórii funkcií musí ísť o dobu vojenskej činnnej služby vykonávanej pred prijatím do služobného pomeru vojaka z povolania, a nie o štúdium na strednej vojenskej škole pred nástupom na základnú vojenskú službu. K aplikácii § 3 NV č. 117/1988 Zb. je potrebné uviesť, že toto ustanovenie sa týkalo započítania doby štúdia žiaka stredného odborného učilišťa pripravovaného pre zamestnanie I. alebo II. pracovnej kategórie (napríklad v baníctve so stálym pracoviskom pod zemou v hlbinných baniach atď.), teda nešlo o prípady započítania doby štúdia v kategórii funkcií.“.

23. Najvyšší správny súd v odôvodnení napadnutého rozsudku poukázal i na tvrdenia sťažovateľa, ktoré sú v priamom rozpore s administratívnym spisom a preskúmaným rozhodnutím (bod 53), ako i na skutočnosť, že judikatúra súdov Českej republiky nie je pre kasačný súd záväzná, a zdôraznil, že judikatúra súdov Slovenskej republiky je v uvedenej problematike ustálená.

24. Ústavný súd už v minulosti konštatoval, že správne súdnictvo je primárne prostriedkom ochrany subjektívnych práv adresáta výkonu verejnej správy v jej najrôznejších podobách. Len sekundárne je kritériom poskytovania tejto ochrany zákonnosť verejno-mocenských aktivít verejnej správy. Inými slovami, správne súdnictvo v systéme právneho štátu nemá slúžiť naprávaniu nezákonnosti vo verejnej správe bez akéhokoľvek zreteľa na dopad eventuálne zistenej nezákonnosti na subjektívno-právnu pozíciu dotknutého. Účelom správneho súdnictva nie je náprava nezákonnosti vo verejnej správe, ale účinná ochrana subjektívnych práv fyzickej osoby alebo právnickej osoby, proti ktorej je verejná správa v jednotlivom prípade vykonávaná.

25. Sťažovateľ, ktorý je v konaní pred ústavným súdom kvalifikovane právne zastúpený, stavia ústavný súd práve do pozície súdu vyššej (ďalšej) inštancie, ktorý by mal nanovo prehodnocovať skutkový stav a z neho vyplývajúce právne závery. Takýto postup však s odkazom na už citovanú judikatúru nie je v konaní podľa čl. 127 ústavy možný.

26. Pre posúdenie zachovania základného práva na súdnu ochranu je relevantné, že pri rozhodovaní o kasačnej sťažnosti sa kasačný súd zrozumiteľne a ústavne akceptovateľným spôsobom vysporiadal s argumentáciou sťažovateľa a objasnil závery ktoré ho viedli k jej zamietnutiu. Argumentáciu najvyššieho správneho súdu považuje ústavný súd v okolnostiach posudzovanej veci za dostatočnú a zrozumiteľnú, založenú na právnych záveroch, ktoré majú oporu v zákone, resp. nepopierajú podstatu, zmysel a účel aplikovaných ustanovení relevantných právnych predpisov v súvislosti s rozhodovaním o nároku sťažovateľa na starobný dôchodok k 1. augustu 2018

a Správneho súdneho poriadku, vo vzťahu k rozhodovaniu o kasačnej sťažnosti proti napadnutému rozsudku krajského súdu.

27. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého kasačného rozsudku najvyššieho správneho súdu ako celku dospel k presvedčeniu, že nevybočuje z aplikačnej praxe kasačného súdu v súvislosti s posudzovaním splnenia zákonných podmienok na priznanie starobného dôchodku, nemožno mu pripísať charakter excesu, ktorý by v sebe zahŕňal črty svojvôle, a je preto potrebné ho považovať za výraz autonómneho súdneho rozhodovania, do ktorého ústavný súd nemá dôvod v tomto prípade zasahovať.

28. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa, že najvyšší správny súd sa nevysporiadal so všetkými relevantnými dôkazmi, a preto považuje napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný a zmätočný, poukazuje ústavný súd na stabilizovanú judikatúru, podľa ktorej správny súd spravidla nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (IV. ÚS 596/2012, I. ÚS 178/2014, III. ÚS 502/2015, II. ÚS 588/2016).

29. Z uvedeného vyplýva, že medzi napadnutým kasačným rozsudkom najvyššieho správneho súdu a základnými právami podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a právom podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktorých porušenie sťažovateľ namieta, neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol dospieť k záveru o ich porušení. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

30. Pokiaľ sťažovateľ namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v spojení s čl. 12 ods. 1 ústavy, ústavný súd dáva do pozornosti svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že čl. 12 ods. 1 má charakter ústavného princípu, ktoré sú povinné rešpektovať všetky orgány verejnej moci pri výklade a uplatňovaní ústavy, resp. listiny. Tieto ustanovenia ústavy a listiny sú vždy implicitnou súčasťou rozhodovania ústavného súdu, t. j. aj jeho rozhodovania o porušovaní základných práv a slobôd garantovaných ústavou podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a preto ak ústavný súd nedospeje k záveru, že boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa, neexistuje ani dôvod na vyslovenie porušenia označených ustanovení ústavy či listiny (m. m. IV. ÚS 119/07).

31. Vo vzťahu k namietanému porušeniu základných práv podľa čl. 18 ods. 2 písm. b), čl. 19, čl. 20 ods. 1, čl. 36, čl. 38 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 ústavy ústavný súd konštatuje, že ich porušenie sťažovateľ namieta v priamej príčinnej súvislosti s namietaným porušením základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a 2 a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Keďže dospel k záveru, že napadnutým kasačným rozsudkom najvyššieho správneho súdu nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, v konkrétnych okolnostiach posudzovanej veci nemohlo dôjsť ani k porušeniu uvedených práv. Ústavný súd preto aj túto časť ústavnej sťažnosti odmietol

pri predbežnom prerokovaní podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

32. Keďže ústavná sťažnosť bola odmietnutá ako celok, rozhodovanie o ďalších procesných návrhoch sťažovateľa v uvedenej veci stratilo opodstatnenie, a preto sa nimi ústavný súd už nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. júna 2022

Jana Laššáková
predsedníčka senátu